

СИЛЛАБУС
2024-2025 оқу жылының көктемгі семестрі
«7M02219- Археология» білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысын (БӨЖ) БӨЖ, МӨЖ, ДӨЖ оқыту деңгейіне қарап енгізіңіздер	Кредиттер саны			Кредиттердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБӨЖ) ОБӨЖ, ОМӨЖ, ОДӨЖ оқыту деңгейіне қарап енгізіңіздер
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
5304 Еуразия халықтары өнеріндегі скиф-сібірлік аң стилі	МӨЖ саны 5	15	30		5	

ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ

Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері	Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы
Оффлайн				
Дәріскер (лер)	Ержанова Альбина Ергешбаевна PhD докторы			
e-mail:	erjanova_a@mail.ru			
Телефоны:	+77017846827			

ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ

ОН когнитивтік (1-2), функционалдық (2-3), жүйелілік (1-2), барлығы 4-5 құзыреттіліктер негізінде құралады.

Бакалавр деңгейіндегі ОН оқу-жобалық зерттеулер негізінде қалыптасатын білім алушылардың академиялық дағдыларын көрсетуі керек.

Магистратура мен докторантура деңгейлеріндегі ОН білім алушылардың ғылыми-зерттеу жұмыстарына тартылғандығын көрсетуі керек:

зерттеу жүргізуге қабілеттілігі және оның нәтижелерін тарату.

Құзыреттіліктердің (5-тен тұратын) түрлері мен саны оқыту деңгейін есепке алу негізінде құралады.

Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*	ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)
Магистранттарды ежелгі әлемдік өркениет тарихындағы скиф-сібір аң стилінің орны туралы және Еуразияның тарихы мен мәдениетінде скиф мұрасының тағдыры туралы қазіргі замандағы археологиялық және тарихи ғылымдармен таныстыру. Курс пәнаралық сипатқа ие, ол археологиялық,	1. оқыту процесі археологиялық материалдар базасы мен жазба деректердегі мәліметтердің негізінде жүргізіледі де, теориялық-методологиялық мәселелерді меңгеруге бағытталады. Оны оқу барысында магистранттар өз ізденістерінде әдіснамалық сауалдарды көтеруге бейімделінеді;	1.1 Археологиялық ескерткіштерді зерттеуде скиф-сібір аң стилі мерзімін анықтайтын пәнаралық құралдарды қолдана білу ;
		1.2 қазіргі археологиядағы скиф-сібір аң стилін кезеңдеу мен мерзімдеуге катысты түйінді дискуссиялық мәселелерді талдауға қабілетті болу;
	2. курсты оқыту барысында магистранттар скиф-сібір аң стилі негізгі ескерткіштерін, олардың этно және мәдени генезисінің жана концепцияларын талдауға машықтанады;	2.1 Қазақстанның ерте темір дәуірі ескерткіштерін анықтау үшін ғылыми зерттеу жұмыстарын жүргізуге қабілетті болу;

тарихи, әдеби дереккөздерді Тарихи интерпретациялау процесінде әр текті пәндердің синтезіне, ерте көшпенділердің сәндік-қолданбалы өнер туындыларына, белгілі бір мәтін ретінде талдау мәселелеріне назар аударады.		2.2 скиф-сібір аң стилін классификациялау және олардың саласын ажырату;
	3. осы кездегі археологиялық мәдениеттердің келесі кезеңдердегі мәдениеттермен байланыстылығымен танысу арқылы мәдени-тарихи кезеңдерді бағалайды;	3.1 аталған кезең бойынша археологиялық деректердің типологиясын, классификациясын жасау;
		3.2 өз көзқарасын дәлелдеп, нақты ғылыми тұжырымдар жинақтау;
	4. скиф-сібір аң стилі уақытындағы және ондағы қордаланған мәселелермен толыққанды танысып шығады да, материалдарға ғылыми талдау жүргізуді игереді;	4.1 тапсырмаларды орындау барысында топпен жұмыс жасауды ұйымдастыру;
		4.2 скиф-сібір аң стилі ескерткіштері ерекшеліктерін жетілдіруге жаңа идеялар ұсыну;
	5. скиф-сібір аң стилі уақытындағы материалдарды саралайды	5.1 орындалған тапсырмаларға объективті баға беру;
		5.2 топтағы көшбасшылық қасиетті қабылдай білуге дайын болу.
	Сақ-скиф археологиясы	
	Археологияның іргелі мәселелері	
	Әдебиет: негізгі, қосымша. 1. Богданов Е.С. Образ хищника в пластическом искусстве кочевых народов Центральной Азии (скифо-сибирская художественная традиция. – Новосибирск, 2018 2. Коренько В.А. Искусство народов Центральной Азии и звериный стиль. – М., 2017. 3. Королькова Е.Ф. Звериный стиль Евразии. – СПб., 2017. 4. Кисель В.А. Шедевры ювелиров Древнего Востока из скифских курганов. – СПб., 2017. 5. Толеубаев А.Т. Раннесакская Шиликтинская культура. – Алматы, 2018. 6. Черемисин Д.В. Искусство звериного стиля в погребальных комплексах рядового населения пазырыкской культуры. – Новосибирск, 2018 Қосымша оқу материалдары univ.kaznu.kz сайтындағы өз парақшаларыңызда УМКД бөлімінде қолжетімді болады. Сұрақтар бойынша gany_omarov@mail.ru электронды адресі арқылы хабарласуларыңызға болады.. Қосымша: Байпаков К.М., Таймагамбетов Ж.К. Археология Казахстана, Алматы, 2021. Мартынов А.И. Археология. М., 2014. <i>Бейсенов А. З., Панічкін О. В.</i> Тасмолинська культура: перші результати дослідження складу фарб на предметах із курганів -бағдарламалық камтамасыздануы және Интернет- ресурстары Microsoft Office Word -мәліметтер базысы, ақпараттық-анықтамалық және іздестіру жүйелері: интернет Онлайн қол жетімділігі: Қосымша оқу материалы, және үй тапсырмалары мен жобалар univ.kaznu.kz. сайтындағы өздеріңнің парақшаларындағы ПОЭК бөлімінде көруге болады. 1. Звериный стиль - http://www.art-drawing.ru/destinations-and-styles/1819-animal-style 2. Скифский звериный стиль - https://www.kramola.info/vesti/letopisi-proshlogo/skifskiy-zverinyy-stil	

Пәннің академиялық саясаты			Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың <u>Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен</u> айқындалады. Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді. Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді. Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі. Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа <u>«Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі»</u> тәрізді құжаттармен регламенттеледі. Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Әртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді. Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail erjanova_a@mail.ru немесе https://us04web.zoom.us/j/76842750607?pwd=FgGUPhscCs7D3CzEj07WkZlIaiPChI.1 кеңестік көмек ала алады. МООС интеграциясы (massive openlline course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар МООС-қа тіркелуі қажет. МООС модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек. Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ МООС-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.	
БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ				
Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі			Бағалау әдістері	
Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға	Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық

A	4,0	95-100	Өте жақсы	бағалауға негізделген. Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уактылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады. Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.	
A-	3,67	90-94			
B+	3,33	85-89			
B	3,0	80-84		Формативті және жиынтық бағалау Оқытушы бағалаудың өз түрлерін енгізеді немесе ұсынылған нұсқаны қолданады	% мәндегі баллдар Оқытушы өзінің баллдарға бөлуін күнтізбеге (кестеге) сәйкес пункттерге енгізеді. <u>Емтихан және пән бойынша қорытынды балл өзгермейді.</u>
B-	2,67	75-79		Дәрістердегі белсенділік	0
C+	2,33	70-74		Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	30
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық	Өзіндік жұмысы	30
C-	1,67	60-64		Жобалық және шығармашылық қызметі	0
D+	1,33	55-59	Қанағаттанарлықсыз	Қорытынды бақылау (емтихан)	40
D	1,0	50-54		ЖИЫНТЫҒЫ	100

Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.

Аптасы	Тақырып атауы	Сағат саны	Макс . балл
МОДУЛЬ 1 Скиф-сібір аң стилі			
1	Дәріс (теориялық): Еуразия халықтары өнеріндегі скиф-сібірлік аң стиліне кіріспе	2	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Скифтер халықтарының өнері, зерттеуі.	4	7
2	Дәріс (аналитикалық): «Скиф-сібір аң стилінің» өнеріне сипаттама және таралу аймағы.	2	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): САС зерттелуінің негізгі бағыттары Тапсырма түрі: талдау жасау	4	8
3	Дәріс (аналитикалық): Физико-географиялық, этномәдени және хронологиясы	2	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Скиф-сібір мәдени-тарихи	4	8

	қауымдастығының қалыптасу себептері. Скиф-Сібір орналасу арела және хронологиясы Тапсырма түрі: баяндама жасау		
	1-МӨЖ. Магистранттарға МӨЖ-1 Орындау бойынша кеңес беру.		
4	Дәріс (теориялық): Орталық Азия тұрғындарының скиф-сібір аң стилі өнері және безендірілетін заттардың санаттары.	2	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қару-жарак. Ат әбзелдері. Киім, зергерлік бұйымдар жартастағы суреттердегі аң стилі.	4	8
	МӨЖ 1 – Қазіргі таңдағы скиф-сібір аң стилінің зерттелуі, «скиф-сібір әлемінің» идеологиялық жүйесіндегі рөлін анықтау әрекеттері. (Топтық жоба)		15
5	Дәріс (теориялық): Скифтік аң стилі кездесетін бұйымдарды дайындау техникасы мен технологиясы	2	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Аң стилін жасау техникасы (сүйек пен мүйіз): ою, күй, бедерлеу, штамптау, т.б.	4	8
	Тапсырма түрі: концепция жасау		
	МӨЖ 2 - Берілген МӨЖ 2 тапсырмасы бойынша өзара талқылау жүргізу және кеңес беру		15
6	Дәріс (теориялық): Скиф-сібір аң стилінің бейнелерін классификациялау принциптері және типологиясы.	2	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Классификацияның түсінігі мен әдістемсі. Классификация және типология. Скифтік, «савроматтық» және сақ-сібір аң стильдерінің суреттерін жіктеу.	4	8
	Тапсырма түрі: сызба, кесте		
	МӨЖ 3 Ұлы аңдар: синкретикалық бейнелердің мағынасы.		15
7	Дәріс (теориялық) Негізгі жергілікті стильдер мен ССАС жергілікті нұсқалары аясында аса маңызды бейнелердің, сюжеттердің, көріністердің және көркемдік техниканың даму ерекшеліктері мен жалпы ерекшеліктері.	2	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Шығыс еуропалық скифтік аң стилінің өнері: ССАС дамуының жалпы процестері аясында негізгі бейнелердің, сюжеттердің, көріністердің және көркемдік әдістерінің эволюциясы.	4	8
	Тапсырма түрі: талдау, сызба, кесте		
	1-Бақылау жұмысы. Жазбаша варианттар бойынша		100
	АБ 1		100
8	Дәріс (теориялық): Орталық Қазақстан көшпенділерінің өнері: бейнелер, сюжеттер, композициялар	2	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Тасмола аң стилі аң стильдері	4	8
	Тапсырма түрі: талдау жасау		
	МӨЖ 3 - Берілген МӨЖ 3 тапсырмасы бойынша өзара талқылау жүргізу және кеңес беру		10
9	Дәріс (теориялық): Сақ петроглифтері. Локализация және хронология.	2	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Аң стилі және оның шығу тегі. Соңғы қола дәуірі өнері, «Скифке дейінгі» өнер және ССАС: сабақтастық мәселесі.	4	8
	Тапсырма түрі: талдау жасау		
10	Дәріс (теориялық): Сақ петроглифтері. Локализация және хронология.	2	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Аң стилі және оның шығу тегі.	4	8
	Тапсырма түрі: талдау жасау		
11	Дәріс (теориялық): Савроматтардың аң стилі мен өнері	2	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): «Савромат», сақ-сібір аң стилінің негізгі локальді нұсқаларына шолу	4	7
	Тапсырма түрі: талдау жасау		
	МӨЖ 4 - Берілген МӨЖ 5 тапсырмасы бойынша өзара талқылау жүргізу және кеңес беру		10
12	Дәріс (проблемалық): Сақ-скиф өнерінің әлеуметтік және діни негіздері	2	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Зооморфтық бейнелер семантикасы	4	7
	Тапсырма түрі: талдау жасау		

	МӨЖ 4 - Берілген МӨЖ 5 тапсырмасы бойынша өзара талқылау жүргізу және кеңес беру		10
13	Дәріс (проблемалық): Сібірдің аң стилі заттары	2	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қарапайым халықтың жерлеу кешендеріндегі аң стилі өнері Тапсырма түрі: талдау жасау	4	8
14	Дәріс (проблемалық): Қазақстан археологиялық ескерткіштеріндегі аң стилі	2	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Жануарлардың бастары мен сұлбасы Тапсырма түрі: талдау жасау	А	7
	МӨЖ 5 – Зооморфтық бейнелер семантикасы Тапсырма түрі: баяндама		10
15	Дәріс (проблемалық): Шілікті қорымының ССАС	2	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Ұлы дала көшпелілерінің сәндік-қолданбалы өнеріндегі аң стилі	2	7
	АБ 2		100
	Қорытынды бақылау (емтихан)		100

Декан _____ Байгунаков Д.С.

Оқыту және білім беру сапасы бойынша
Академиялық комитетінің төрайымы _____ Бижанова М.Т.

Кафедра меңгерушісі _____ Жуматаев Р.С.

Дәріскер _____ Ержанова А.Е.

ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ
ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ
«Еуразия халықтары өнеріндегі скиф-сібірлік аң стилі» пәнінің жазбаша тапсырмасы

Критерий/ балл	ДЕСКРИПТОРЛАР				
	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
	90–100%	70–89%	50–69%	25–49%	0–24%
Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	«Өте жақсы» деген баға Еуразия халықтары өнеріндегі скиф-сібірлік аң стилін талқылап, аудиторияда өткен сабақты толық меңгеріп, терең ғылыми тұжырым жасап, үш сұрақтың толық жауап жазу.	«Жақсы» деген баға барлық жауап толық, бірақ кейбір мәселелер қамтылмаған, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінде қате жіберілген. Жауапта стилистикалық қателіктердің болуы, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін.	«Қанағаттанарлық» деген баға билетте ұсынылған сұрақтардың толық емес жариялануын қамтитын жауап үшін қойылады, негізгі ерекшеліктерді, үстіртін дәлелдейді, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол береді, сұрақтардың мазмұнын ашпайды.	Қойылған сұрақтарға дұрыс жауап жазбай, қате дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасау.	Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	Еуразия халықтары өнеріндегі скиф-сібірлік аң стиліне қатысты сұрақтарды толық орындау, қойылған сұрақтардың мазмұнын ашу, курстың практикалық мәселелерін шешу.	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, курстың практикалық міндеттерін толық аша алмау, ғылыми тұжырымдарды дұрыс жеткізе алмау.	Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер беріледі. практикалық Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз. Дәлелдер үстіртін қолданылады.	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі қолданылған, сұрақтар жалпылама жазылған, зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбаған, нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктер бар.	Сұрақпен жауаптың мазмұны сәйкес келмейді. Практикалық ұсынымдар мүлдем жоқ немесе өте төмен сапада. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	Оқу тапсырмасын толық орындап, қойылған сұраққа жан-жақты, дәлелді жауап беру, курстың практикалық мәселелерін шешу. археологиялық терминдерді қолдану, ғылыми тұжырымдар жасау.	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктердің болуы.	Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылған.	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.